

Lärprojekt Uppföljning och utvärdering av regional tillväxt

Minnesanteckningar 12-13 april, Göteborg

Deltagare: se separat förteckning

Dag 1 - 12 april

Inledning

Christina Ehneström (OH)

Syfte med dagarna

- Ta del av hur Västra Götalandsregionen (VGR) arbetar med uppföljning och utvärdering.
- Ge återkoppling på reflektions-pm i syfte att stötta och gå vidare med idén.
- Avsluta läroprojektet och eventuell avstamp för fortsatt arbete.

Vision Västra Götaland – Det goda livet

Keili Saluveer (OH)

Vision Västra Götaland är regionens styrdokument för hållbar tillväxt och utveckling. Bildar ram för övergripande utvecklingsarbete och är utgångspunkt för att forma strategier.

Visionen antogs 2005 i samverkan med VGR och kommunerna samt näringslivsorganisationer och akademi.

Uppföljning och utvärdering:

- Regionrapporten
  - 18 indikatorer för ekonomi, miljö, social utveckling. Görs var tredje år, tydlig kvalitativ analytisk inriktning. Rapporter 2007, 2011.
- Internationella jämförelser av VGRs konkurrenskraft (benchmarking)
  - BAK Basel 2007 jmf Göteborg "Quality of life" med andra storstäder med avseende på ekonomi, samhälle och miljö. Göteborg har jämna och relativt bra värden. Dock låga poäng på kontinental tillgänglighet, t. ex flyg. Bra material att visa för politiker.
- Etablera ett index för att mäta utvecklingen inom visionens fem fokusområden

- Centrum för regional analys byggt upp index. Första rapporten 2011. Kvantitativ beskrivning av visionens fem fokusområden och generella perspektiv. Indikatorer definierades för varje fokusområde med index för varje område kopplade till de generella perspektiven, t. ex. utbildningsnivå, pendling, export- och importföretag. Indexet mäter utvecklingen från år till år.
- Medborgarperspektivet
  - Medborgarundersökningar via SOM-institutet. Årligen 6000 enkäter i VGR kring fokusområdena. Sedan 2010 har fler frågor kopplats till visionen. Samma frågor för att kunna följa utvecklingen, men nya frågor kan läggas till.
- Seminarier och visionskonferens för kommunikation
  - www.vgregion.se/vision

Diskussion:

Hur ser VGR på uppföljning <-> utvärdering? Man kan inte utvärdera en vision. Uppföljning är löpande aktiviteter av interna aktörer, utvärdering är punktinsatser av externa. ”Dalamonitorn” motsvarar VGRs index, men blev nedlagd. Var för tungarbetad och komplicerad. Svårt att hålla indikatorerna enkla och entydiga.

Modellen kan bli krånglig, men alternativet är att inte göra något alls.

Vad händer med resultaten? Satsar man extra mycket i någon delregion? Ja, utvärderingarna har effekt. Delregionerna anpassar sina tillväxtprogram utifrån resultaten, t. ex. en satsning på FoU som gjorts.

Så är det att bli utvärderad

**Björn Westling, projektledare
Industriell dynamik**

Industriell dynamik arbetar med innovationsstöd till små och medelstora industriföretag utifrån definierade problemställningar. Nyckelpersoner med lång erfarenhet av industriell verksamhet och FoU utbildas för att stödja enskilda företag och medför därigenom hela nätverkets nätverk. Uppsökande verksamhet mot ca 400 företag per år. Analys och framtagande av lösningar för att starta konkreta utvecklingsinsatser.

Mål:

- Öka tillgänglighet av FoU-resurser (generellt samt minska geografiska skillnader)
- Öka samarbetet mellan aktörer för innovationsstödjande tjänster

Dessa mål ska öka konkurrenskraften hos företagen.

Tydliga och kvantitativa mål i form av kontakter, besök, aktiviteter etc. Utöver detta krävs utvärdering. 2005 utvärderades Industriell dynamik av en extern utvärderare efter lång tids projekttid. Utvärderingen var positiv och gav grönt ljus för fortsatt verksamhet.

2009 ny utvärdering:

- Enkätundersökning till samtliga företag som berörts av projektet (besök eller utvecklingsprojekt) -> 242 svar (av cirka 1000 utskick).
- 15 valdes ut för intervjuer
- 12-15 intervjuer med aktörer i nätverket

Resultat:

Behov: 75% av företagen uppgav att de hade behov av de tjänster som erbjöds.

Effekt: 47% hade sett ekonomisk effekt efter besök och analys. 65% som genomfört utvecklingsåtgärder hade sett ekonomisk effekt. 12% av företagen hade genomfört nyrekrytering som resultat av insatsen.

NKI (Nöjd Kundindex) mättes inom tre områden:

- Kontakter med aktörerna (- 67)
- Kompetens och genomförandeförmåga (- 65)
- Nätverksbyggande och relationer (- 59)

Slutsatser:

- Utvärdering och mätning är bra. Dels för att bli bättre men också för att det skapar en känsla av tillfredsställelse i projektet. Möjligheten att kommunicera projektets resultat ger status.
- Tänka på att mäta rätt saker. Tala med kunden (den som drar nytta av projektet) för att få rätt bild.
- Inte bara enstaka mätningar. Upprepade mätningar kan visa trender.
- Använd resultaten.

Regionen beslutar och beställer utvärderingen. Delaktighet från projektledning och konsult vid utformning och genomförande. Har inneburit stort lärande även hos regionen som kunnat överföras till övriga projekt och arbetssätt.

Regionutveckling och utvärdering

**Katarina Ahlin, Monica
Emanuelsson (OH)**

Katarina och Monica berättar om VGRs process att arbeta fram en modell för uppföljning och utvärdering och utmaningar/avvägningar på vägen:

Vilket skulle vara syftet?

Ökad systematik och lärande. Ville ha en handfast metodik att arbeta efter. Omfattar det som regionen finansierar, ej kollektivtrafik trots organisatorisk samhörighet.

Vilka områden skulle ingå?

Det som regionutvecklingsnämnden finansierar, ej t. ex kollektivtrafik trots organisatorisk samhörighet.

Vilka typer av insatser skulle ingå?

Program, projekt och verksamheter. Exempel på verksamhet, som inkubatorer, centrumbildningar och UF. Bolag ingår normalt ej, definieras som uppdrag.

Vem behövde involveras?

Handläggare, chefer, politiker i olika stadier. Modellen är inte politiskt beslutad, men politikerna är informerade.

Modellen omfattar inte bara analysavdelningens arbete, utan också en checklista för handläggare, t. ex. vid formulering av mål. Flera enhetschefer tycker att det är ett stöd. Överblicken uppskattas, inte minst av politikerna.

Modellen har skapat en systematik och framförhållning både vid planering och genomförande av utvärderingar, tydliggjort ansvar och mandat. Den har också lagt fast vissa aspekter att använda vid prioritering av utvärderingar, så att man säkerställer lärande eller får en överblick över om andra utvärderar. Har också ökat delaktigheten i vissa fall, referensgrupper och liknande. En plan för spridning och lärande har tagits fram.

En del återstår att göra; t. ex. att öka kunskapen om programlogik och målformuleringar och att diskutera utvärderingarnas kopplingar till strategier. Modellen inkluderar inte heller allt, utan får kompletteras eftersom i form av bilagor.

Diskussion

VGR har bättre framförhållning än de flesta andra regioner. Andra har inte samma möjligheter. Det krävs ett uppdrag, mandat och resurser.

Klokt med de avgränsningar som VGR har gjort. Man behöver bollplank och återkoppling hos ledningen. Extern kompetens legitimerar också utvecklingsuppdraget.

Återkoppling hemarbete med reflektions-PM i grupper

Dag 2 - 13 april

Backspegel från gårdagen

- På väg mot ett system som inte är perfekt
- Förändrad målbild under resans gång
- VGR-modellen bra och nyttig. Även ödmjuk presentation. Märks att modellen landat. Inspirerande.
- Björn Westling strukturerad - bärare av resultatet
- Triojobbet bra även med vassa frågor
- Hur kommer alla andra aktörer som gör utvärderingar med?
- Reflektions-PM som metod
- Vill fortsätta lära av varandra.
- Öppen stämning
- Om VGR-presentationen gjorts tidigare i läroprojektet kunde vi använt den mer i lärandet

Christina Ehneström jämför med den backspegeln som gjordes vid första träffen i september 2010.

Då:

Mycket fokus på lärande och användning av utvärdering. En diffus målbild om att flytta fram positioner för ett bättre Sverige men också mer konkreta. Infriades förväntningarna?

Nu:

- Jättebra att träffa likasinnade. Likartade problem. Bra att det inte blev gemensamma lärandeplaner. Saknar att bli bättre beställare.

- Hade små förväntningar. Fått med jättemycket kunskap men också insikt om att stora och små kan dela funderingar. Lärandeplanen var jättebra att genomlida. Kollegialt utbyte.
- Hade en förväntan om den perfekta modellen. Insikten är att lärandet är den stora utmaningen och hur får vi till stånd det? Bra att det inte blev så mycket fokus på lärandeplanerna.
- Synd att jag missat möten. Tycker att jag kan ta med mig mycket konkret som vi gått igenom.
- Inga tankar om den perfekta modellen. Insikt: allt som vi inte kan utvärdera, t. ex. att programlogiken inte fungerar logiskt i verkligheten. Vad kan vi använda det vi inte mäter till?
- Uppföljning/utvärdering ständigt dåligt samvete. Hittade inga enkla svar, men fått mycket verktyg och redskap med hem. Sällan man får med sig så mycket praktiskt.
- Ville ordna gemensam uppföljningsmodell, fått flera exempel.
- Sund skepsis inför detta, men upptäckte ganska snabbt att det var till nytta. Repetition och utveckling.
- Förväntan om verktyg. Bra att lyssna på er utifrån min roll (Tillväxtverket)
- Nöjd. Förflyttat mig tankemässigt.
- Tentaklerna ut, frågor i luften. Hade höga förväntningar, var sökande och lite frustrerande. Avväpnande skönt med att det är en lång sökprocess för alla. Hittar rätt ambitionsnivå. Störst kunskapshöjning kring begreppet lärande – på vilket sätt, för vem, med vilken strategi?
- Bra med dokumentationen på hemsidan för det jag missat.
- Målbilden var otydlig men har hamnat rätt. Det blev inte det perfekta systemet utan den gemensamma kunskapshöjningen. Casen har varit bra pusselbitar.

Hur ska vi gå vidare?

Christina Ehneström

**REG
LAB**

Innehåll	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fortsatt lärande gm erfarenhetsmöte ▪ Inspirationsseminarier om forskning	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemensam kunskapshöjning aktuell forskning, beställarkompetens
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fler modeller hos icke Reglabmedlemmar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Särskilja statligt uppdrag och Reglabs fria oberoende plattform (seminarieserie)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ta till vara alla rapporter	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uppföljning och utvärdering på europeisk nivå
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementering av lärandeplaner	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fortsatt erfarenhetsutbyte
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hur gick det med lärandeplanerna?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uppföljning av reflektions-pm
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemensamma kompetensbehov för fler, t. ex. programlogik, beställarkompetens, kommunikation	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Föreläsningar forskare, erfarenhetsutbyte
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Problematiserande tankesmedja i processen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Postsystematisering – vad händer efter systemet?
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beställarkompetens	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samla och systematisera ny forskning

Form

- Fysiska möten 1 gång/år
- Gemensamt studiebesök, Studieresa
- Tvådagars för att inte prioritera bort eller en dag kombinerat med annat
- Hålla liv i nätverket
- Litteraturlista på hemsidan
- Årliga träffar
- Nätverksform
- Koncentrerad form
- Löst nätverk
- Samverkan med analytikernätverket
- Webbmöte
- Projekt 2.0
- Seminarserier

Diskussion

Det finns ett uttalat behov att utökad kunskap och vara i framkant. Vad blir nästa steg för detta lärprojekt? Innehållet bör få mogna.

Eva: Det finns pengar kvar i detta projekt om ni har aktiviteter ni vill göra gemensamt. Måste förbrukas före årsskiftet. Nätverk inom Reglab får 20 000 kr för att verka. Det är nätverket själva som ansvarar för innehåll och genomförande. Reglab kan hjälpa till med viss administration. När lärprojektet är avslutat och övergår i nätverksform, så bör inbjudan vara öppen till andra Reglabprojekt. Värmlands ansvar som projektledare avslutas vid detta tillfälle.

Beslut:

Lärprojektet fortsätter i nuvarande form med ett möte till i höst.

Tid:

Lunch till lunch 13-14 september.

Innehåll:

- Erfarenhetsutbyte av de egna ”modellerna” för uppföljning och utvärdering.
Start i nuläge: Var är jag just nu i min roll som utvärderare i min organisation?
- Följa upp reflektions-pm
- Dessutom tema: beställarkompetens

Ansvar:

Anna Lindberg och Annika. Eva Moe hjälper till med praktiska saker. Back-up från Christina Ehneström.

Till seminariet om beställarkompetens kan andra intresserade bjudas in.

Möjlighet till studieresa till EU bör rymmas inom den ekonomiska ramen.

Tema: tankesmedja, forskning och viljan att se framåt.

Ansvar: Annika, Camilla, Monica, Katarina.

Förslag före semestern: Vart? Vilka? Innehåll? Datum?

Christina tipsar:

SAGE – tidskrift för internationell forskning om utvärdering

SVUF, Svensk utvärderarförening, svuf.nu. Konferens vartannat år. Årets tema: Kvalitet. CE skickar länk.

Boden den 20 april 2011

/Marianne Berg, Ord&Handling